

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТ

ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР (ЕСО ЕАД)

за утвърждаване на

цена за пренос през електропреносната мрежа,

цена за достъп до електропреносната мрежа за

крайни клиенти, цена за достъп до

електропреносната мрежа за производители и

цена за достъп за производители на

електрическа енергия, произведена от слънчева

и вятърна енергия

в сила от 01.07.2023 г.

Март 2023 г.

Заявление за утвърждаване на цени на електрическата енергия и на мрежови услуги по чл. 30, ал. 1, т. 1, 6, 9, 10, 13 и 15 от ЗЕ

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО
И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

ЗАЯВЛЕНИЕ

ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА ЦЕНИ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКАТА ЕНЕРГИЯ И НА МРЕЖОВИ УСЛУГИ

От „ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР“ ЕАД
(фирма на заявителя съгласно съдебната регистрация)

гр. София, район Витоша, бул. „Цар Борис III“ №201
(седалище и адрес на управление)

гр. София, район Витоша, бул. „Цар Борис III“ №201
(пълн и точен адрес за кореспонденция)

регистрирано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията, ЕИК 175201304

телефон: 02/96 96 802 факс: 02/96 26 129

притежаващо лицензия №. Л-419-04/18.12.2013 г. за дейността „Пренос на електрическа енергия“

представявано от: Ангелин Николаев Цачев
(трите имена)

в качеството на Изпълнителен директор

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

1. Моля, на основание чл. 30 ал.1 т.10 от Закона за енергетиката да утвърдите, считано от 01.07.2023 г. следните цени:

- 1.1. Цена за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа от XXX лв./МВтч.
- 1.2. Цена за достъп до електропреносната мрежа за крайни клиенти от XXX лв./МВтч.
- 1.3. Цена за достъп до електропреносната мрежа за производители, с изключение на тези с динамично променяща се генерация, присъединени към електропреносната и електроразпределителните мрежи от XXX лв./МВтч.
- 1.4. Цена за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация, дължима от производители на електрическа енергия от слънчева и вятърна енергия, присъединени към електропреносната и електроразпределителните мрежи от XXX лв./МВтч.
(изброяват се предлаганите цени по компоненти и тарифи, ако такива се предвиждат)

2. Прилагам следните документи:

- 2.1. Предложение относно утвърждаване на цена за достъп до и пренос през електропреносната мрежа;
- 2.2. Отчет и анализ на изпълнението на инвестиционната и ремонтна програми за 2022 г.;
- 2.3. Одитиран годишен финансов отчет към 31.12.2022 г.;
- 2.4. Справки от №1 до №5 вкл. съгласно Указания на КЕВР за образуване на цената за достъп до електропреносната мрежа и цената за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа при прилагане на метод на регулиране „норма на възвръщаемост“;
- 2.5. Прогнозен брутен електроенергиен баланс в GWh за периода 01.07.2023 г. до 30.06.2024 г.;
- 2.6. Обявление за намерение за изменение на цените, съгласно чл.36а от Закона за енергетиката и § 3 от преходни и заключителни разпоредби на Наредба № 1 от 14 март 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия.
- 2.7. Преводно нареждане за платена такса.

Желая да получа Решението на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) по следния начин:

- ☒ на място в сградата на КЕВР, на адрес: гр. София, бул. „Княз Ал. Дондуков“ № 8-10;
- ☐ чрез куриер/лицензиран пощенски оператор на посочения адрес за кореспонденция;
- ☐ по електронен път, на посочен електронен адрес, който позволява получаване на съобщение, съдържащо информация за изтегляне на съставения документ от информационна система за връчване:.....

(посочва се електронен адрес)

☐ факс.

(Моля, отбележете Вашето желание чрез натискане в едно от квадратчетата ☒

Задължавам се да представя всички документи, които КЕВР ми поиска допълнително в съответствие с изискванията на действащата нормативна уредба.

Дата: _____

Подпис: _____

ПЪЛНОМЪЩНО

За представител, който да представлява заявителя в отношенията с КЕВР, упълномощавам:

Гергана Петрова Терзийска

Дата 31.03.2023 г.

Подпис _____ (печат)

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И
ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ
Бул. "Княз Дондуков" № 8-10
СОФИЯ, 1000

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Относно: *Утвърждаване на цена за достъп до и пренос през електропреносната мрежа за крайни клиенти, цена за достъп, дължима от производители на електрическа енергия, с изключение на производители с динамично променяща се генерация и цена достъп за производители от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия.*

Предложението на ЕСО ЕАД е разработено в съответствие с приетите с протоколно Решение №15/09.02.2012 г. от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) "Указания за образуване на цената за достъп до електропреносната мрежа и цената за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа при прилагане на метод на регулиране „норма на възвръщаемост“. Съобразено е и с актуализираните образци на заявления, одобрени с протоколно Решение № 32 от 28.02.2019 г. на КЕВР.

Предложението отразява измененията на Закона за енергетиката, по конкретно с допълнението на чл. 104 от ЗЕ с нова ал. 2 (в сила от 01.07.2019 г.), съгласно който се въвежда яснота относно лицата, които дължат цени за достъп и/или за пренос, присъединени към електроенергийната система, в т.ч. и в случаите на износ на електрическа енергия с произход Р. България. При износ на електрическа енергия с произход Р. България не се дължат мрежовите тарифи.

Предложението отразява и измененията, влезли в сила с държавен вестник бр. 9 от 02.02.2021 г. в Закона за изменение и допълнение на ЗЕ, с който се предвижда отпадане на сделките за закупуване на студен резерв, като за нуждите на управлението на електроенергийната система бъдат сключвани на пазарен принцип сделки за закупуване на разполагаемост за резерви за първично регулиране на честотата, автоматично вторично регулиране и ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности.

Въведение

Електроенергийните обекти на територията на страната са свързани и функционират в единна електроенергийна система с общ режим на работа и с непрекъснат процес на производство, трансформиране, пренос, разпределение и потребление на електрическа енергия.

Електроенергийният системен оператор има уникално предназначение и функционални дейности и не се конкурира с други дружества в страната: ЕСО ЕАД оперативно управлява технологичната дейност на електропроизводствени и електроразпределителни дружества като

регулира, резервира и пренася сигурно съответната електроенергия, за да обезпечи жизненост на пазара на електроенергия.

В изпълнение на лицензионната си дейност ЕСО ЕАД има основни задължения, свързани с функционирането на ЕЕС на страната ни:

- гарантирането на дълготрайния капацитет на системата да покрива търсенето на пренос на електрическа енергия в разумни граници;
- подобряването на сигурността на доставките чрез достатъчен преносен капацитет и надеждност на системата;
- управлението на потоците на електроенергия през системата, като се отчитат обмените с други свързани системи и в тази връзка за осигуряване на наличието на всички необходими допълнителни/спомагателни услуги;
- диспечирането на производствените съоръжения и определяне използването на междусистемните електропроводи;
- балансиране на електроенергийната система, администриране пазара на електрическа енергия и др.

С Решение № Р-205/18.12.2013 г. на ДКЕВР е издадена лицензия № Л-419-04/18.12.2013 г. за извършване на дейността “пренос на електрическа енергия” на ЕСО ЕАД, с права и задължения за дейността координатор на “специална балансираща група” за срок от 35 год.

С Решение С-7/05.11.2015 г. на основание чл. 10, пар. 1 и 2 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. КЕВР определи за независим преносен оператор на електропреносната мрежа на Република България ЕСО ЕАД.

Дейността на ЕСО ЕАД е изцяло регулирана, поради което финансовото състояние на дружеството зависи изцяло от решенията на Комисията за енергийно и водно регулиране.

През изминалата финансова 2022 г. ЕСО ЕАД осигури ефективно оперативно управление на електроенергийната система, поддържане на електропреносната мрежа, както и балансиране на системата.

Основните приходи на ЕСО ЕАД са от предоставяните мрежови услуги – достъп до електропреносната мрежа и от пренос на електрическа енергия.

Анализ на основните фактори, влияещи върху резултатите от регулираните цени

Поради наличието на достатъчно производствени мощности не се очакват затруднения в електроснабдяването на страната при нормални метеорологични условия и при нормална аварийност. В страната ще има остатъчна разполагаемост за производство от 8 000 000 до 9 000 000 MWh годишно.

Трябва да се има предвид, че това се дължи основно на поетапното въвеждане в експлоатация на производствени мощности на газ и на заложения прираст на ВЕИ, особено при ФЕЦ.

Мощностите баланси показват драстична диспропорция при възможностите за покриване на вътрешното потребление и евентуален износ на електроенергия. Последното не само е невъзможно при зимни условия, но в някои години дори предполага използване на всички налични източници на допълнителни услуги и/или внос на електроенергия. Още по-утежнена

се явява ситуацията при съчетанието на продължителни екстремални зимни условия, изчерпан първичен енергиен ресурс във ВЕЦ и КЕЦ и завишена аварийност при електропроизводствените мощности, какъвто е случая през януари 2017 година.

Положителен ефект върху покриване на вътрешното електропотребление оказва присъединяването на българския пазар към европейското обединение в рамките на деня и ден напред. Не на последно място следва да се има предвид и бъдещото присъединяване на ЕСО ЕАД към платформите за балансиране на ENTSO-E, които от своя страна ще предоставят допълнителни пазарни възможности пред доставчиците на балансираща енергия в страната, а от друга българския оператор на преносна мрежа ще има възможност да активира балансиращи мощности в условията на недостиг в страната.

През летния сезон има значителна остатъчна разполагаемост за производство, но реализацията на износ е в пряка зависимост от производството на ВЕИ, особено на ФЕЦ. Реализацията на тази остатъчна разполагаемост за производство като износ може да се осъществи при наличието на добри прогнози за почасовото електропроизводство от ВЕИ и прилагането на експертни икономически стратегии, при участие на местните производители на регионалните електроенергийни пазари. В противен случай, не само няма да се реализира възможния износ, но при по-конкурентно участие на чужди пазарни участници, може да се реализира и внос. Това допълнително ще усложни управлението на баланса между производство и потребление в рамките на страната. Освен технически проблем, ще се създадат и финансови проблеми за местните кондензационни централи от нереализирана разполагаемост за производство. Ефект, който е осезаем от средата на 2019 година.

Прогнозираното електропроизводство от ВЕИ се базира на заложените инсталирани мощности в „Проект на интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България“, изготвен от Министерство на енергетиката, но е съобразено със средностатистическото производство от последните години при нормални климатични условия и отчитайки, че производството от ПАВЕЦ не е възобновяема електроенергия.

ОБЩО ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ЕСО ЕАД

Финансовият резултат на ЕСО ЕАД от цялостната дейност за периода януари - декември на 2022 г. по отчетени данни, преди данъци и друг всеобхватен доход съгласно финансовия отчет е печалба в размер на 101 280 хил.лв.

Основно влияние върху финансовия резултат през 2022 г. оказаха следните фактори:

- Увеличение на приходите от достъп за производители на електрическа енергия, с изключение на тези с динамично променяща се генерация в резултат на два ефекта: по-високите количества произведена електрическа енергия с 4,58% спрямо януари-декември 2021 г. и по – високата средно претеглена цена за 2022 г., спрямо предходния период;
- Увеличение на приходите от достъп за крайни клиенти, както и на приходите от пренос поради по – висока отчетена средно претеглена цена за 2022 г., спрямо 2021 г.;
- Увеличение на приходите от достъп за производители на електрическа енергия от слънчева и вятърна енергия в резултат на по-високите количества произведена електрическа енергия с 20,06% спрямо януари-декември 2021 г.;

- Увеличение на приходите от присъединяване с 22 287 хил.лв., спрямо същия период на 2021 г.;
- Получена компенсация за 2022 по Решения на МС по Програмата за компенсиране на разходите на операторите на електропреносната и електроразпределителните мрежи за закупуване на електрическа енергия, потребена за технологични разходи.

Като обратен ефект:

- Продължаващият възходящия тренд на цените на електрическа енергия оказва негативно отражение върху финансовия резултат на дружеството. Среднопретеглената цена за периода юли-декември, по която ЕСО ЕАД закупува електрическа енергия за компенсиране на технологичните загуби, е по-висока с 42,33% от референтната 421,08 лв./MWh, определена от КЕВР с Решение Ц-19/01.07.2022 г.

Отчитайки балансовата структура на ЕСО ЕАД, общото финансово състояние на дружеството за периода януари - декември на 2022 г. е добро. Финансовите показатели за рентабилност са положителни величини. Задълженията са текущи и се обслужват в срок.

Отчитайки изключителната волатилност на пазара на електрическа енергия независимият преносен оператор успя да запази положителна ликвидна позиция в края на финансовата 2022 г., във връзка с получените средства, съгласно Програмата за компенсиране на разходите на операторите за закупуване на електрическа енергия за технологични разходи по Решения на МС.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЦЕНИТЕ

Прогнозното вътрешно електропотребление и износа с произход България за 01.07.2022 г. - 30.06.2023 г., което касае дейността на ЕСО ЕАД, се основават на разработения прогнозен електроенергиен баланс за същия период.

Във връзка с реализираните екстремни цени на природния газ от средата на миналата година, а от там и на борсовите цени на електрическа енергия в Европа, е прогнозирано по-голямо електропроизводство от централите на въглища. Последните са по-конкурентни от газовите централи в Европа и всяка разполагаемост над необходимата за задоволяване на вътрешното електропотребление е с потенциал да бъде реализирана като износ.

Разходите по ИТС споразумението се очаква драстично да се увеличат, тъй като приносът на България като нетен износител значително ще се увеличи. За 2022 г. нетния физически износ на електроенергия от България е в размер на XX XXX XXX MWh, което е със 72 % повече спрямо нетният износ за 2021 г., когато той е бил X XXX XXX MWh.

I. Изменение на цената за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа

С Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г. КЕВР утвърди за регулаторния период 01.07.2022 г. - 30.06.2023 г. цена за пренос през електропреносната мрежа от 19,89 лв/МВтч.

Прогнозната цена за пренос през електропреносната мрежа за регулаторния период от 01.07.2023 г. до 30.06.2024 г. е изчислена при следните изходни условия:

1. Прогнозни количества електрическа енергия, доставена за продажба на територията на страната, на база на което ЕСО ЕАД ще реализира приходи е XXXXX МВтч.
2. Разходи за електроенергия за покриване на технологичните разходи в размер на XXX хил. лв. Същите са определени на база 2,31% от общото количество електрическа енергия, което се очаква да постъпи в електропреносната мрежа в размер на XXX МВтч. и цена за покриване на технологичните разходи по пренос в размер на 421,08 лв/МВтч, утвърдена с Решение № Ц-19/01.07.2022 г.

Въз основа на получената компенсация, съгласно Програмата за компенсиране на разходите на операторите за закупуване на електрическа енергия за технологични разходи по Решения на МС и на основание чл. 27а от Наредба №1 от 14.03.2017 г. за регулиране цените на електрическата енергия, ЕСО ЕАД предлага:

- цената за пренос през електропреносната мрежа да се коригира с надвзет приход, в размер на XXX хил.лв., отразяващ разликата между пазарната цена, компенсирана по програмата и утвърдената цена в предходния регулаторен период за закупуване на енергия за технологични разходи, а именно:

Технологични разходи	Количество	Цена	Стойност
	МВтч	лв/МВтч	хил.лв.
Утвърдени в Решение № Ц-19/01.07.2022 г.	XXX	421,08	XXX
Компенсиран отчет за периода 01.07.2022 г. - 28.02.2023 г. на база Програмата за компенсиране на технологични разходи на МС и прогноза за периода 01.03.2022 г. - 30.06.2023 г.	XXX	XXX	XXX

т.е. надвзет приход по следната формула $H = (Ц_{п.} - Ц_{утв.} * (1 - 5\%)) * K$

или

$$xxx = (xxx - 421,08 * (1 - 5\%)) * xxx$$

3. Основните елементи на условно-постоянните разходи на стойност XXX хил.лв. формирани при следните изходни условия:

- Разходите за работни заплати и свързаните с тях социални осигуровки и социални разходи са свързани с договорените средна брутна работна заплата и полагащите се доплащания по Кодекса на труда, съгласно действащия кодекс за социално осигуряване със синдикалните организации;
- Разходите за амортизации са определени на база отчет към въведени в експлоатация към 31.12.2022 година активи и утвърдени амортизационни норми;
- Предвидени са по-високи разходи безплатна предпазна храна съгласно нормативен акт за 2023 г. спрямо отчетените такива през 2022 г. са резултат от факта, че същите са обвързани с промяната на минималната работна заплата в страната и съгласно КТД;
- Прогнозираните разходи за имуществена застраховка са на база сключена застрахователна полица в сила от 01.01.2023 година. Съгласно чл. 3.8. от лицензията, ЕСО ЕАД сключва и поддържа застраховка, съгласно действащото законодателство за покриване на рисковете по имуществото, определени с решение на комисията и осигуряващи надеждно извършване на лицензионната дейност, като застрахователното покритие следва да осигурява

необходимите финансови средства за подмяна на всеки елемент от електропреносната мрежа, повреден или унищожен в резултат на авария или при други обстоятелства, както и за заплащане на обезщетения за причинени щети на трети лица.

Изпълнявайки проектите от общ европейски интерес и инвестицията по НПВУ „Цифрова трансформация на ЕПМ“, включени в инвестиционната програма, ЕСО ЕАД отчита значителни по размер активи в процес на изграждане, които подлежат на застраховане, както и въвеждане в експлоатация на нови активи. През базисния период извършените разходи за инвестиционни дейности от ЕСО ЕАД са в размер на 177 708,8 хил. лв., а на Инвестиционната програма 169 561 хил. лв., които представляват 97% от разчета;

- Разходите за ремонт и поддръжка са на база разработена и утвърдена в дружеството програма за ремонт и поддръжка на електропреносната мрежа за 2023 г., утвърдена от УС на ЕСО ЕАД с Протокол № XX/ XXX г. и от НС на ЕСО ЕАД с Протокол № XX/XXX г.;
 - Разходи за въоръжена и противопожарна охрана са съобразени с увеличението на минималната работна заплата за страната, тъй като действащите договори за извършване на охранителни услуги на обектите са обвързани с минималната работна заплата на брой охранител;
 - Разходите за работно облекло са съобразени с изискванията на действащия в дружеството КТД Приложение „Списък на работници и служители, имащи право на работно облекло, вид на работното облекло и срок за неговото износване“. Прогнозираните разходи варират в резултат на това, че на всеки 2 години на работниците и служителите от дружеството се полагат едновременно зимно и лятно работно облекло. Зимното облекло, съгласно горесцитираното Приложение е със срок на износване две години, а срока на износване на лятното работно облекло една година;
 - В заключение следва да се отчете и ръста на инфлацията, влияеща върху стойността на условно-постоянните разходи. Прогнозният размер на разходите е в рамките на отчетената годишна инфлация 16% (месец февруари 2022 г. към месец февруари 2023 г.).
4. При определянето на среднопретеглената норма на възвръщаемост на капитала е приложена норма на възвръщаемост на собствения капитал от XX, Необходимостта от промяната на възвръщаемостта на собствения капитал от XX на XX е породена от следните факти:
- ЕСО ЕАД ще изпълнява **мащабни стратегически за страната инвестиции, допринасящи до плавен и успешен енергиен преход, в изпълнение на европейските цели** и в частност с плановите „RePowerEU“ и „Fit-for-55“, свързани с декарбонизацията и свеждането до минимум на зависимостта от внос на горива от Русия, без това да компрометира националната и регионалната енергийна сигурност. За изпълнението на посочените инвестиции ЕСО ЕАД е необходимо да **разполага с ликвидни средства**, дори и в хипотезата, че за проектите се договори безвъзмездно финансиране, то ще бъде необходим значителен финансов ресурс за дела на собствените средства.
 - За пета поредна година КЕВР намалява регулаторна база на активите с над 600 млн. лв. с аргумента за последваща оценка на електропреносната мрежа, извършена в НЕК ЕАД към

31.12.2009 година без да се отчете факта, че към датата на прехвърляне на дейност пренос от НЕК ЕАД към ЕСО ЕАД балансовата стойност на преоценката е амортизирана и значително под размерите, с които КЕВР намалява регулаторната база на активите. Това по същество неоснователно намалява възвращаемостта, която се използва от ЕСО ЕАД за реализиране на стратегически от гледна точка на националната сигурност инвестиционни проекти, като застрашава тяхната реализация или в значителна степен ги оскъпява.

- Съгласно чл.15, ал.4 от Наредба № 1/14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия, Комисията определя нормата на възвращаемост на капитала при отчитане на фактори, като: безрискова доходност, сравнения с други предприятия с подобна степен на риск и други. В тази връзка следва да се вземе под внимание, че:
 - При определянето на цените на мрежови разпределителен оператор комисията прилага норма на възвращаемост в размер 5,74%.
 - Съгласно Документ на ЕК 15879/17, COD 2016/0379 се предоставя доклад за най-добри практики относно методиките за определяне на тарифите за пренос и разпределение, като оставя достатъчно възможности за отчитане на националните особености. Въпросният доклад за най-добри практики обхваща най-малко: буква д) “връзката между тарифите за пренос и разпределение“.
 - В периода след 2021 г. КЕВР е прилагал норма на възвращаемост на собствения капитал при определянето на цената за пренос в размери дори под нивото на доходността на безрисковите ДЦК. Държавните ценни книжа в лева, реализирани чрез аукциони, намиращи се в обръщение към 31.12.2022 г. са с годишна лихва 4,00% с падеж 2023 г. Отчитайки резултатите от проведените аукциони на ДЦК (BGN) през октомври-декември 2022 г., средно претеглената годишна доходност е 5,65%¹. През януари 2023 г. индикативните условия на Министерство на финансите за пласиране на десетгодишни еврови облигации на международния пазар беше в диапазона Wid Swaps +225. Реализираните евро облигации бяха при средна доходност около 4,55%.
- В изпълнение на задължението по чл.36е, ал.1, т.3 от Закона за енергетиката, ЕСО ЕАД изплаща всеки месец вноска към Фонд СЕС в размер на 5% от приходите от цена пренос през и достъп до електропреносната мрежа. Само по себе си това лишава преносния оператор от финансови средства за издръжка на дейността по пренос и управление на електроенергийната система, тъй като посочените вноски не са признати за регулаторни цели, а на практика са реален разход на дружеството, който няма как да бъде компенсиран с оглед на факта, че ЕСО ЕАД реализира приходи изцяло от регулирана дейност. Практически това означава, че вноските за фонд СЕС, които операторът на електропреносната мрежа е задължен да извършва „изяждат“ изцяло нормата на възвращаемост на дружеството като реално го лишават от цялата печалба или дори по-лошо, принуждават преносния оператор да осъществява своята дейност на загуба.

¹ [Българска народна банка \(bnb.bg\)](http://bnb.bg)

5. По отношение на определянето на оборотния капитал е приложен подхода в съответствие с чл. 14, ал.8 от НРЦЕЕ, а именно като не по-висока от 1/8 от утвърдените годишни оперативни парични разходи за лицензионната дейност, като не се включват разходи за амортизации и разходи за обезценка на несъбираеми вземания. Прилагайки този подход, изчисленият оборотен капитал за регулаторния период 2023/2024 г. е в размер на XXX хил.лв.;

6. Предвидени са приходи от реактивна енергия, съгласно чл.7 от НРЦЕЕ за поевтиняване на тарифата на стойност XXX хил.лв. Нивото на тези приходи е съобразено с отчетеното през предходната календарна година;

7. Прогнозният размер на приходите на ЕСО ЕАД от търгове за физически права за пренос (ФПП) за регулаторния период 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г. от предоставяне на преносна способност по междусистемните електропроводи за поевтиняване на цената за пренос е XXX хил. лв.

Съгласно Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета относно вътрешния пазар на електроенергия от 05.06.2019 г. чл. 19, параграф 2: „Следните цели се ползват с приоритет при разпределянето на всички приходи от разпределението на междусистемен капацитет се използват:

- a) *гарантиране на действителната наличност на разпределения капацитет, включително обезщетение за гарантираност; или*
- b) *поддържане или увеличаване на междусистемните капацитети чрез оптимизиране на използването на съществуващите междусистемни електропроводи посредством координирани коригиращи действия, където е приложимо; или покриване на разходи, произтичащи от мрежови инвестиции, свързани с намаляване на претоварването в междусистемните електропроводи.“*

Съгласно параграф 3 „Когато приоритетните цели, посочени в параграф 2, бъдат изпълнени по подходящ начин, приходите може да бъдат използвани като доход, който се взема предвид от регулаторни органи при одобряването на методиката за изчисляване на мрежовите тарифи, **определянето на мрежовите тарифи, или и двете**. Остатъкът от приходите се записва на отделен ред по вътрешна сметка, докато стане възможно да бъде изразходван за целите, посочени в параграф 2.“

Във връзка с изискванията на Методика за използване на прихода от избягването на претоварване в съответствие Регламент (ЕС) 2019/943, ЕСО ЕАД предоставя информация за използването на прихода от 01.01.23 г. до 31.12.23 г., както следва:

- Прогноза за инвестиционни/капиталови разходи през 2023 година в общ размер на XXX хил. лв. за модернизация, цифровизация, укрепване на съществуващи активи или нови активи, които значително допринасят за поддържането или повишаването на междузоновата преносна способност, включително разходите за развитие и изграждане на тези активи в изпълнение на чл.3 по проекти, както следва:

В посочените инвестиционни разходи за обекти от НПВУ е частта на собственото финансиране.

- Сума в размер на XXX хил. лв., която е взета предвид с Решение Ц-19/2022 г. определяне на мрежовите тарифи за периода от 01.01.23 г. до 30.06.23 г.
- Сума в размер на XXX хил. лв., която е предложена при определяне на мрежовите тарифи за периода от 01.07.23 г. до 30.06.24 г.
- Прогноза за постъпления за капацитет за периода 01.01.23 г. -31.12.23 г. сума в размер на XXX хил. лв.
- През 2022 година са извършени инвестиционни/капиталови разходи в общ размер на XXX хил. лв. за обновяване, замяна, укрепване на съществуващи активи или нови активи, които значително допринасят за поддържането или увеличаването на междוזоновата преносна способност, включително разходите за развитие и изграждане на тези активи в изпълнение на чл.3 по проекти, както следва:
 - ✓ ВЛ 400 kV М.Изток - п/ст Неа Санта/Гърция - XXX хил. лв.
 - ✓ ВЛ 400 kV п/ст М.Изток - п/ст Бургас – XXX хил. лв.
 - ✓ ВЛ 400 kV п/ст Пловдив - п/ст М.Изток – XXX хил. лв.
- Заделените към 31.12.2022 година по специална вътрешна сметка постъпления по Регламент (ЕС) 2019/943 са в размер на XXX хил. лв.
- Заделените към 28.02.2023 година по специална вътрешна сметка постъпления по Регламент (ЕС) 2019/943 са в размер на XXX хил. лв.

В съответствие с всичко гореизложено и предвид прогнозираното количество електрическа енергия, доставена за продажба на територията на страната, както и планираните условно-постоянни разходи, съобразени с инвестиционната програма на дружеството, изчислената цена за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа, без ДДС, се изменя, както следва:

	действаща цена	изчислена цена
	лв./МВтч	лв./МВтч
Цена за пренос през електропреносната мрежа	19,89	XXX

Изменението на цената е резултат от комплексното влияние на изменението на следните ценообразуващи елементи:

№	Позиция	Мярка	Действаща цена Ц-19/01.07.2022 г.	Предложение ЕСО ЕАД	Разлика	Изменение, %
1	2	3	4	5	6=5-4	7=5/4
1	УПР	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
2	Технологични разходи по преноса	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
3	Технологични разходи по преноса	%	xxx	xxx	xxx	xxx
4	Регулаторна база на активите	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
5	Норма на възвръщаемост	%	xxx	xxx	xxx	xxx

№	Позиция	Мярка	Действаща цена Ц- 19/01.07.2022 г.	Предложение ЕСО ЕАД	Разлика	Изменение, %
1	2	3	4	5	6=5-4	7=5/4
6	Възвръщаемост (т.4*т.5)	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
7	Приходи от реактивна енергия (за поевтиняване на тарифата)	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
8	Приходи от прилагане на Регламент 2019/943 (за поевтиняване на тарифата)	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
9	Необходими годишни приходи (т.1+т.2+т.6-т.7-т.8)	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
10	Общо доставена в мрежата електрическа енергия за продажба и пренос	МВтч	xxx	xxx	xxx	xxx
11	Надвзет приход, от постигнатата среднопретеглена пазарна цена, по която операторът на електропреносната мрежа е закупил електрическа енергия за покриване на технологичните разходи през предходния регулаторен период /по чл. 27а от НРЦЕЕ/	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
Цена за пренос ((т.9+т.11)/т.10*1000)		лв./МВтч	19,89	xxx	xxx	
Цена за пренос		лв./кВтч	0,01989	xxx	xxx	
Цена за пренос		ст./кВтч	1,989	xxx	xxx	

Бихме искали да акцентираме върху това, че ако ЕСО ЕАД не бе получило компенсация по Програмата за компенсиране на разходите на операторите на електропреносната и електроразпределителните мрежи за закупуване на електрическа енергия, потребена за технологични разходи, то предложената цена от Оператора би била XXX лв./МВтч.

Изменение на цената за достъп до електропреносната мрежа за крайни клиенти

С Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г. КЕВР утвърди за регулаторния период 01.07.2022 г. - 30.06.2023 г. цена за достъп до електропреносната мрежа от 0,68 лв/МВтч.

Прогнозната цена за достъп до електропреносната мрежа за регулаторния период от 01.07.2023 г. до 30.06.2024 г. е изчислена при следните изходни условия:

1. Прогнозни количества електрическа енергия, доставена за продажба на територията на страната XXX МВтч.

2. Прогнозата за отделните елементи на условно-постоянните разходи за регулаторния период 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г. е разработена при отчитане всички необходими разходи за обезпечаване на дейността по лицензията. Основните елементи на условно-постоянните разходи са формирани при следните изходни условия **и са разделени поравно между цената достъп за клиенти и цените достъп за производители:**

- Разходите за работни заплати и свързаните с тях социални осигуровки и социални разходи са на база договорената СБРЗ и полагащите се доплащания по КТ за 2023 г.;
- Разходите за амортизации са определени на база реални активи и утвърдени амортизационни норми и при отчитане инвестиционната програма на дружеството за 2023 г., като се има и предвид, **че ЕСО ЕАД активно участва във процесите по изграждане и внедряване на платформите, свързани с функционирането на единния пазар ден напред и единния пазар в рамките на деня съгласно споразуменията SDAC и SDIC и наред с другите**

оператори отчита и значителни инвестиционни разходи в нематериални дълготрайни активи, които са с кратък срок на амортизация.

- Разходи за членски внос в организации. Прогнозираните разходите за 2023 г. включват членски внос в Европейската организация на системните оператори за пренос на електроенергия (ENTSO-E), където ЕСО ЕАД е пълноправен член.
- Разходите за ремонт и поддръжка са на база разработени и утвърдени в дружеството програми по отношение на активи, свързани с управление на електроенергийната система (Телемеханика, телекомуникации, SCADA и др.) за 2023 г., одобрени от УС на ЕСО ЕАД с Протокол № XX/XXX г. и от НС на ЕСО ЕАД с Протокол № X/XXX г.;
- Разходите, свързани със задълженията на оператора по европейски Регламенти, в т.ч.:

На основание параграф 53 и член 37 от Регламент 2019/943 на 22 май 2020 г. операторите на преносни системи на България (ЕСО ЕАД), Гърция (IPTO), Италия (TERNA SpA) и Румъния (Transelectrica) учредиха дружество за координиране на сигурността на електроенергийната мрежа в Югоизточна Европа - Southeast Electricity Network Coordination Center ("SEleNe CC") със седалище в Солун, Гърция. Четирите преносни оператора имат равно участие в дяловия капитал на новоучреденото акционерно дружество. На основание чл. 26, ал. 1 и ал. 2 от Устава на SEleNe CC, операторът на преносна мрежа на Румъния по регулаторни съображения взе решение да прекрати акционерното си участие в SEleNe CC считано от 01.07.2022 г. Операторът на преносна мрежа на Румъния ще използва услугите на центъра въз основата на договор. Съгласно европейската регулаторна рамка, основните отговорности на SEleNe CC по регионалната мрежова сигурност са анализ на експлоатационната сигурност, координирано планиране на прекъсванията, координирано разпределяне на капацитет, краткосрочна и близо до реалното време прогноза на адекватността, изготвяне на модели на отделна и обща електроенергийна мрежа, и предоставяне на данните. Посочените дейности се извършват активно считано от 01.07.2021 г. Съгласно разпоредбите на Регламент 2019/943 относно вътрешния пазар на електроенергия считано от 01.07.2022 г. регионалните центрове по сигурността следва да се заменят от регионални координационни центрове. В тази връзка и с решение на Общото събрание на акционерите на SEleNe CC е гласувано увеличение на акционерния капитал, като за ЕСО ЕАД размерът на увеличението е XXX EUR. Със средствата от акционерите центъра ще инвестира в нови софтуерни модули за изчисление и хардуер в изпълнение на изискванията на Регламент 2019/943 и ще се отрази в дължимата годишна оперативна такса в размер на XXX хил.лв.

- Разходи, свързани с присъединяване на ЕСО ЕАД към единната платформа за разпределение (ЕПР) на дългосрочни преносни права (JAO) в изпълнение на Регламент на Комисията (ЕС) 2016/1719 и съгласно хармонизираните правила за разпределение на дългосрочни права (EU HAR). Очакваните разходи ще са в размер на XXX хил.лв.;
- Разходи, свързани с европейската платформа за краткосрочна адекватност, такси, относно платформата за прозрачност, както и верификационната платформа на ENTSO-E общо в размер на XXX хил.лв.;
- Разходи, свързани със Споразумението за координирано осъществяване на функцията по единното свързване на пазарите в рамките на деня между ОПС и НОПЕ (IDOA) и

Споразумението за сътрудничество между ОПС (TCID) и участието на ЕСО ЕАД, заедно с БНЕБ в процеса по интегриране на българска граница с общия европейски пазар в рамките на проект XBID за времеви хоризонт в рамките на деня. Очакваните разходи за 2023 г. са в размер на общо XXX хил.лв.

- Разходи свързани с участие в международното сътрудничество по управление на мрежата (IGCC) в размер на XX хил.лв.
- Разходи за инфраструктурна услуга, във връзка с многостранно споразумение за комуникационните мрежи с ENTSO-E в размер на XXX хил.лв.
- Разходи, произтичащи за ЕСО ЕАД от сключеното между европейските електроенергийни системни оператори по силата на Регламент № 943 от 2019 г. на Европейския парламент и на Съвета, Споразумение за междуоператорско компенсиране при взаимно използване на електропреносните мрежи. Очакваните разходи за 2023 г. са XXX хил.лв.

3. По отношение на определянето на оборотния капитал е в съответствие с чл. 14, ал.8 от НРЦЕЕ, а именно като не по-висока от 1/8 от утвърдените годишни оперативни парични разходи за лицензионната дейност, като не се включват разходи за амортизации и разходи за обезценка на несъбираеми вземания. Прилагайки този подход изчисленият оборотен капитал за регулаторния период 2023/2024 г. е в размер на XXX хил.лв. и заедно с материалните активи, пряко свързани с тази дейност, формира регулаторна база на активите в размер на XXX хил.лв., разпределени съответно между трите цени за достъп.

В съответствие с всичко гореизложено, изчислената цена за достъп на електрическа енергия през електропреносната мрежа за крайни клиенти, без ДДС, се изменя, както следва:

	действаща цена	изчислена цена
	лв./МВтч	лв./МВтч
Цена за достъп до електропреносната мрежа за крайни клиенти	0,68	XXX

Изменението на цената е резултат от комплексното влияние на изменението на следните ценообразуващи елементи:

№	Позиция	Мярка	Действаща цена Ц-19/01.07.2022	Предложение ЕСО ЕАД	Разлика	Разлика %
1	2	3	4	5	6=5-4	7=5/4
1	Условно постоянни разходи	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
2	Възвръщаемост	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
3	Необходими годишни приходи	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
4	Сумарна консумирана почасова мощност	МВт*ч	xxx	xxx	xxx	xxx
Цена за достъп за крайни клиенти		лв./МВтч	0,68	xxx	xxx	xxx
		лв./кВтч	0,00068	xxx	xxx	xxx
		ст./кВтч	0,068	xxx	xxx	xxx

II. Изменение на цените за достъп до електропреносната мрежа за производители

С Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г. КЕВР утвърди за регулаторния период 01.07.2022 г. - 30.06.2023 г. цена за достъп до електропреносната мрежа, дължима от производителите на електрическа енергия без тези с динамично променяща се генерация от 2,30 лв/МВтч, и цена достъп за производители на електрическа енергия с динамично променяща се генерация, произведена от слънчева или вятърна енергия от 5,26 лв/МВтч.

Цената достъп за производители следва да се дължи за всяка единица произведена и/или инжектирана в електропреносната мрежата електрическа енергия (лв./МВтч). Цената за достъп за производители следва да покрива определен дял (50 на сто) от общите условно-постоянни разходи, свързани с дейността управление на електроенергийната система, както производителите, така и потребителите на електроенергия използват преносната мрежа и следователно носят ползи от нея. С прилагането на цена достъп за производителите ще се поделят разходите между генерирането и натоварването. В допълнение към това дължимата цена достъп включва и специфични разходни елементи, които са пряко свързани със страната на производството.

Прогнозните цени за достъп до електропреносната мрежа за производители за регулаторния период от 01.07.2023 г. до 30.06.2024 г. са изчислени при следните изходни условия:

1. Прогнозни количества електрическа енергия, произведена и доставена за продажба на територията на страната:

- За производители, с изключение на производители с динамично променяща се генерация – XXXX МВтч;
- За производители с динамично променяща се генерация на вятърна и слънчева енергия – XXXX МВтч.

2. Въз основа на ценово решение №Ц-10/24.02.2021 г. на КЕВР, с което се променя структурата на разходите за допълнителни услуги във връзка с последните изменения на ЗЕ от 02.02.2021г., както и на основание Правила за управление на електроенергийната система и насоките - SOGL, приети въз основа на Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията от 2 август 2017 г. за установяване на насоки относно експлоатацията на системата за пренос на електроенергия, размерът на оперативните резерви, които ЕСО ЕАД следва да поддържа за следващия регулаторен период са определени както следва:

- Резерв за първично регулиране на честотата (FCR) – 45 MW.
- Резерв за вторично регулиране на честотата и обменните мощности (aFRR) – 155 MW.
- Ръчно вторично регулиране (mFRR) – 100 MW от водноелектрически централи (ВЕЦ) за покриване на влиянието на производството на електрическа енергия от възобновяеми източници (ВЕИ) и 650 MW*h средногодишно. Съгласно чл. 157, пар. 2, б. „г“ и „д“ от Регламент 2017/1485, размерът на този резерв трябва да е не по-малък от размера на най-голямата „еталонна“ авария (единична генерираща мощност, потребител или междусистемен електропровод в електроенергийната система). За случая на България това е генерираща мощност в АЕЦ „Козлодуй“ в размер на 1000 MW нето. В тази връзка с Решение №Ц-10/24.02.2021 г., КЕВР утвърди средствата за заплащане на разполагаемост за

студен резерв в размер 650 MW*h средногодишно, да се трансформират в допълнително количество резерв за ръчно вторично регулиране.

Средна цена за разполагаемостта от XX лв./МВтч (цената на база която е определен пределния размер на разходите са в сега действащите цени за достъп).

3. Прогнозата за отделните елементи на условно-постоянните разходи за регулаторния период 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г. е разработена при отчитане всички необходими разходи за обезпечаване на дейността по лицензията и е описана подробно в т. 2 на предложението за изменение на цената достъп за крайни клиенти. Условно-постоянните разходи са **разпределени поравно между цената достъп и цената достъп за производители.**

4. По отношение на определянето на оборотния капитал е в съответствие с чл. 14, ал.8 от НРЦЕЕ, а именно като не по-висока от 1/8 от утвърдените годишни оперативни парични разходи за лицензионната дейност, като не се включват разходи за амортизации и разходи за обезценка на несъбираеми вземания. Прилагайки този подход изчисленият оборотен капитал за регулаторния период 2023/2024 г. е в размер на XXX хил.лв. и заедно с материалните активи, пряко свързани с тази дейност, формира регулаторна база на активите в размер на XXX хил.лв., разпределени съответно между трите цени за достъп.

5. По отношение на разпределението на разходните елементи, формиращи необходимите годишни приходи, е спазен подхода на КЕВР, използван в предходното ценово решение. Разпределението е на база общо прогнозирана произведена електрическа енергия на територията на страната, а именно:

№	ПОЗИЦИЯ	Мярка	Общо производители	Производители без вятър и слънце	Производители вятър и слънце
1	2	3	4	5	6
1	Първично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx	xxx
2	Вторично автоматично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx	xxx
3	Вторично ръчно регулиране на честотата и обменните мощности	хил.лв.	xxx	xxx	xxx
4	УПР	хил.лв.	xxx	xxx	xxx
5	Възвръщаемост	хил.лв.	xxx	xxx	xxx
6	Необходими годишни приходи		xxx	xxx	xxx
7	Сумарна консумирана почасова мощност	МВт*ч	xxx	xxx	xxx

Изменение на цената достъп за производители, с изключение на тези с динамично променяща се генерация от вятърна и слънчева енергия

В съответствие с всичко гореизложено, изчислената цена за достъп на електрическа енергия за производители, с изключение на тези по чл. 29 от НРЦЕЕ, без ДДС, се изменя, както следва:

	действаща цена	изчислена цена
	лв./МВтч	лв./МВтч
Цена за достъп до електропреносната мрежа за производители	2,30	XX

Изменението на цената достъп за производители е представено в таблицата по-долу:

№	Позиция	Мярка	Действаща цена Ц-19/01.07.2022	Предложение ЕСО ЕАД	Разлика	Разлика %
1	2	3	4	5	6=5-4	7=5/4
1	Първично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
2	Вторично автоматично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
3	Вторично ръчно регулиране на честотата и обменните мощности	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
4	Условно постоянни разходи	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
5	Възвръщаемост	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
6	Необходими годишни приходи	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
7	Общо продадена електрическа енергия на територията на страната и за износ	МВт*ч	xxx	xxx	xxx	xxx
Цена за достъп за производители с изкл. на динамично променящата се генерация от слънце и вятър		лв./МВтч	2,30	xxx	xxx	xxx
		лв./кВтч	0,00230	xxx	xxx	xxx
		ст./кВтч	0,230	xxx	xxx	xxx

Изменение на цената достъп за производители с динамично променяща се генерация от вятърна и слънчева енергия

В съответствие с всичко гореизложено, изчислената цена за достъп на електрическа енергия за производители по чл. 29 от НРЦЕЕ, без ДДС, се изменя, както следва:

	действаща цена	изчислена цена
	лв./МВтч	лв./МВтч
Цена за достъп до електропреносната мрежа за производители	5,26	XX

Изменението на цената достъп за производители **с динамично променяща се генерация от вятърна и слънчева енергия** е представено в таблицата по-долу:

№	Позиция	Мярка	Действаща цена Ц-19/01.07.2022	Предложение ЕСО ЕАД	Разлика	Разлика %
1	2	3	4	5	6=5-4	7=5/4
1	Първично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
2	Вторично автоматично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx

№	Позиция	Мярка	Действаща цена Ц- 19/01.07.2022	Предложение ЕСО ЕАД	Разлика	Разлика %
1	2	3	4	5	6=5-4	7=5/4
3	Вторично ръчно регулиране на честотата и обменните мощности	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
4	Разполагаемост за осигуряване на допълнителен резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности (включени само в цената за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия)	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
5	Условно постоянни разходи	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
6	Възвръщаемост	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
7	Необходим годишни приходи	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
8	Общо продадена електрическа енергия на територията на страната и за износ	МВт*ч	xxx	xxx	xxx	xxx
Цена за достъп за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия		лв./МВтч	5,26	xxx	xxx	xxx
		лв./кВтч	0,00526	xxx	xxx	xxx
		ст./кВтч	0,526	xxx	xxx	xxx

Предложението е в посока намаление на цената с (XX лв./МВтч) в резултат на прогнозните по-високи количества електрическа енергия произведена от ФЕЦ и ВяЕЦ за предстоящия регулаторен период. Отчетеното количество електрическа енергия произведено от ФЕЦ и ВяЕЦ за 2022 г. е в размер на X XXX XXX МВтч.

С цел по-голяма и навременна събираемост на вземанията за цена достъп до електропреносната мрежа от производители, **присъединени към електроразпределителните мрежи, при утвърждаване на цените в сектор „Електроенергетика“ е необходимо да има изричен запис в решението на регулатора, регламентиращ механизма за заплащане на цена достъп, а именно „Производителите, присъединени към електроразпределителните мрежи, заплащат ежемесечно цената на операторите на електроразпределителните мрежи, които превеждат цената на ЕСО ЕАД, за което последното не дължи плащане.**

Важно е да се отбележи, че финансовият резултат от цялостната дейност на ЕСО ЕАД за календарната и изминала 2022 г. е положителен, което води до обобщаващ извод, че дружеството е извършвало лицензионната си дейност при минимални и икономически обосновани разходи, както и с тенденция за тяхното намаляване с цел поддържане на високо ниво на сигурност на доставките по най-рентабилен начин.

В заключение, следва да се отбележи, че ЕСО ЕАД, и през изминалата календарна година, активно работи по процесите за създаването на единна енергийна инфраструктура в

региона, повишаване междусистемната свързаност и реализираните пазарни обединения с румънската и гръцката пазарна зона в сегмента „ден напред“.

ЕСО ЕАД очаква, че КЕВР ще отчете положените системни усилия от страна на ръководството за развитие и управление на електропреносната мрежа, в съответствие с принципа на икономическата целесъобразност, без това да нарушава надеждното функциониране на ЕЕС и ще определи ценова рамка, която да гарантира сигурно електроснабдяване в страната и задоволяване на търсенето на електрическа енергия. Ще създаде условия за изпълнение на инвестициите заложи в 10 годишния план за развитие на електропреносната мрежа, поддържане финансовата стабилност на ЕСО ЕАД и нормалното разплащане на законово установените задължения на дружеството.

С уважение,

АНГЕЛИН ЦАЧЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

СПРАВКИ

ОТ № 1 ДО № 5 ВКЛЮЧИТЕЛНО
ЗА ОБРАЗУВАНЕ НА ЦЕНАТА ЗА ПРЕНОС
ПРЕЗ ЕЛЕКТРОПРЕНОСНАТА МРЕЖА

СПРАВКА №1
за Определяне на Технологичните разходи, свързани с пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа

ПОЗИЦИЯ	Отчет базисна 2022 година		Разходи	Прогноза 2023		Разходи
	МВтч	Цена (лв./МВтч)		МВтч	Цена (лв./МВтч)	
2	3	4	5	6	7	8
Общо количество електрическа енергия постъпило в електропреносната мрежа				xxx		
Технологични разходи по преноса - %					xxx	
Технологични разходи по преноса (МВтч)	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
Разходи за управление на ЕЕС (ПАВЕЦ), в т.ч.	0		0	0		0
Работа на ПАВЕЦ в генераторен режим			0			0
-дневна						
-нощна						
Работа на ПАВЕЦ в помпен режим			0			0
-дневна						
-нощна						
Общо доставена в мрежата електрическа енергия за пренос				xxx		

СПРАВКА № 2
УСЛОВНО-ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДА	Отчет базисна година 2022	Прогноза 2023 г.
		хил.лв.	хил.лв.
1	2	3	4
I.	УСЛОВНО-ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ	xxx	xxx
1	Разходи за заплати (възнаграждения)	xxx	xxx
2	Разходи за осигуровки	xxx	xxx
2.1	осигурителни вноски	xxx	xxx
2.2	социални разходи	xxx	xxx
3	Разходи за амортизации	xxx	xxx
4	Разходи за ремонт и поддръжка	xxx	xxx
5	Разходи, пряко свързани с дейността по лицензията	xxx	xxx
5.1.	Горива за автотранспорт	xxx	xxx
5.2.	Работно облекло	xxx	xxx
5.3.	Канцеларски материали	xxx	xxx
5.4.	Материали за текущо поддържане	xxx	xxx
5.5.	Застраховки	xxx	xxx
5.6.	Местни данъци и такси	xxx	xxx
5.7.	Пощенски разходи, телефони и абонаменти	xxx	xxx
5.8.	Абонаментно поддържане	xxx	xxx
5.9.	Въоръжена и противопожарна охрана	xxx	xxx
5.10.	Наеми	xxx	xxx
5.11.	Проверка на уреди	xxx	xxx
5.12.	Съдебни разходи	xxx	xxx
5.13.	Експертни и одиторски разходи	xxx	xxx
5.14.	Услуга водоподаване	xxx	xxx
5.15.	Вода, отопление и осветление	xxx	xxx
5.16.	Безплатна предпазна храна съгласно нормативен акт	xxx	xxx
5.17.	Охрана на труда	xxx	xxx
5.18.	Съгласуване на проекти	xxx	xxx
5.19.	Командировки	xxx	xxx
5.20.	Информационни услуги	xxx	xxx
5.21.	Други външни услуги	xxx	xxx
5.22.	Обучение и квалификация	xxx	xxx
5.23.	Научна дейност	xxx	xxx
5.24.	Делегации, съвещания и междунар. прояви	xxx	xxx
5.25.	Чл. внос и разходи за чужд. организации	xxx	xxx
5.26.	Провизии	xxx	xxx
5.27.	Представителни цели	xxx	xxx
5.28.	Данъци удържани при източника съгл. ЗКПО	xxx	xxx
5.29.	Други разходи	xxx	xxx
5.30.	Разходи за стипендии	xxx	xxx
5.31.	Такси комитет по стандартизация	xxx	xxx
5.32.	Разх.за брак на материални запаси	xxx	xxx
5.33.	Разх.от неамортиз.част на бракувани ДМА	xxx	xxx
5.34.	Разх.за отписани вземания от продажби	xxx	xxx
5.35.	Р-ди за глоби и неустойки	xxx	xxx
5.36.	Разходи за достъп през чужди съоръжения	xxx	xxx
5.37.	Разходи такси БНЕБ и ОТС, във връзка със закупуването на енергия за покриване на технологичните загуби по преноса	xxx	xxx
6	Разходи, свързани с нерегулираната дейност	0	0

СПРАВКА №3
РЕГУЛАТОРНА БАЗА НА АКТИВИТЕ

№	ПОЗИЦИЯ	към 31.12.2022 г.
		Пренос
		хил.лв.
1	2	4
I	ДМА, пряко свързани с дейността по лицензия	xxx
1	Имоти, в т.ч.	xxx
1.1.	Земи	xxx
1.2.	Сгради	xxx
2	Машини, съоръжения и обрудване, в т.ч.	xxx
2.1.	Машини и оборудване	xxx
2.2.	Съоръжения	xxx
2.3.	Предавателни устройства	xxx
2.4.	Компютърна техника	xxx
3	Транспортни средства	xxx
4	Други активи	xxx
5	ДМА, свързани с нерегулираната дейност	
II.	ДНМА - пряко свързани с дейността по лицензията	xxx
	ДНМА, свързани с нерегулираната дейност	
III.	Активи, придобити чрез финансираня	xxx
-	безвъзмездно финансиране	xxx
-	присъединяване на нови потребители	xxx
IV.	Оборотен капитал	xxx
	Регулаторна база на активите	xxx
	Възвръщаемост	xxx

СПРАВКА №4
КАПИТАЛОВА СТРУКТУРА И ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

№	ПОЗИЦИЯ	Мярка	Балансова стойност към края на 2022 година
1	2	3	4
1.	Собствен капитал	хил. лв.	xxx
2.	Дял на собствения капитал	%	xxx
3.	Норма на възвръщаемост на собствения капитал	%	xxx
4.	Привлечен капитал в т.ч.	хил. лв.	0
	- договори за финансов лизинг	хил. лв.	
	- кредит	хил. лв.	0
5.	Дял на привлечения капитал	%	xxx
6.	Средно претеглена норма на възвръщаемост на привлечения капитал	%	0,00%
7.	Корпоративен данък върху печалбата по ЗКПО	%	10,00%
8.	НОРМА НА ВЪЗВРЪЩАЕМОСТ	%	xxx

СПРАВКА № 5
Цена за пренос

№	ПОЗИЦИЯ	Мярка	Отчет базисна година 2022	Прогноза 2023 г.
1	2	3	4	5
1.	УПР	хил. лв.	xxx	xxx
2.	Възвръщаемост	хил. лв.		xxx
3.	Технологични разходи по преноса *	хил. лв.	xxx	xxx
4.	Технологични разходи по преноса	%	xxx	xxx
5.	Приходи от реактивна енергия за поевтиняване на тарифата	хил. лв.	xxx	xxx
6	Приходи от прилагане на Регламент 2019/943	хил. лв.	xxx	xxx
7	Общо доставена в мрежата електрическа енергия за продажба и пренос	МВтч	xxx	xxx
8	Необходимими годишни приходи	хил. лв.	xxx	xxx
	Цена за пренос	лв./МВтч	xxx	xxx
9	Надвезет приход, от постигнатата среднопретеглена пазарна цена, по която операторът на електропреносната мрежа е закупил електрическа енергия за покриване на технологичните разходи през предходния регулаторен период	хил. лв.		xxx
	Цена за пренос с включена компенсация	лв./МВтч	xxx	xxx

СПРАВКИ

ОТ № 1 ДО № 5 ВКЛЮЧИТЕЛНО
ЗА ОБРАЗУВАНЕ НА ЦЕНИТЕ ЗА ДОСТЪП
ДО ЕЛЕКТРОПРЕНОСНАТА МРЕЖА, ВКЛ.

СПРАВКА № 5.1 – ЦЕНА ЗА ДОСТЪП ЗА
КРАЙНИ ПОТРЕБИТЕЛИ

СПРАВКА № 5.2 – ЦЕНА ЗА ДОСТЪП ЗА
ПРОИЗВОДИТЕЛИ, С ИЗКЛЮЧЕНИЕ НА ТЕЗИ
С ДИНАМИЧНО ПРОМЕНЯЩА СЕ
ГЕНЕРАЦИЯ

СПРАВКА № 5.3 – ЦЕНА ЗА ДОСТЪП ЗА
ПРОИЗВОДИТЕЛИ С ДИНАМИЧНО
ПРОМЕНЯЩА СЕ ГЕНЕРАЦИЯ ОТ ВЯТЪРНА
И СЛЪНЧЕВА ЕНЕРГИЯ

СПРАВКА №1

ДОГОВОРЕНА РАЗПОЛАГАЕМОСТ С ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ЗА СТУДЕН РЕЗЕРВ И РЕЗЕРВ
ЗА УСЛУГИ

№	ПОЗИЦИЯ	Отчет 2022 г.			Прогноза 2023 г.		
		Рпр.м		Отчетена цена	Рпр.м		Действаща утвърдена цена
		МВтч	хил.лв.	лв./МВтч	МВтч	хил.лв.	лв./МВтч
1	2	3	4	5	6	7	8
I.	Разходи за закупуване на допълнителни услуги, в т.ч.	xxx	xxx		xxx	xxx	
1.	Първично регулиране	xxx	xxx		xxx	xxx	
2.	Вторично автоматично регулиране	xxx	xxx		xxx	xxx	
3.	Вторично ръчно регулиране на честотата и обменните мощности	xxx	xxx		xxx	xxx	
4.	Разполагаемост за осигуряване на допълнителен резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности (включени само в цената за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия)						xxx

СПРАВКА №2
УСЛОВНО-ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДА	Отчет базисна година 2022 г.	Прогноза 2023 г.
		хил.лв.	хил.лв.
1	2	3	4
I.	УСЛОВНО-ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ	xxx	xxx
1	Разходи за заплати (възнаграждения)	xxx	xxx
2	Разходи за осигуровки	xxx	xxx
2.1	осигурителни вноски	xxx	xxx
2.2	социални разходи	xxx	xxx
3	Разходи за амортизации	xxx	xxx
4	Разходи за ремонт и поддръжка	xxx	xxx
5	Разходи, пряко свързани с дейността по лицензиата	xxx	xxx
5.1.	Горива за автотранспорт	xxx	xxx
5.2.	Работно облекло	xxx	xxx
5.3.	Канцеларски материали	xxx	xxx
5.4.	Материали за текущо поддържане	xxx	xxx
5.5.	Застраховки	xxx	xxx
5.6.	Местни данъци и такси	xxx	xxx
5.7.	Разходи за RSCI център Белград	xxx	xxx
5.8.	Разходи за RSCI център SELENE /Солун/	xxx	xxx
5.9.	Платформа IGCC	xxx	xxx
5.10.	Р-ди верификационна платформа платформа ENTSO-E	xxx	xxx
5.11.	Р-ди европейска платформа краткоср. адекватност	xxx	xxx
5.12.	Такси за обраб.данни съгл.Регламент	xxx	xxx
5.13.	Разходи за единна европейска тръжна кантора JAO	xxx	xxx
5.14.	Р-ди ед.св.пазарите м/у ОПС в рам.на деня	xxx	xxx
5.15.	Р-ди ед.св.пазарите м/у ОПС сегмент ден напред	xxx	xxx
5.16.	Р-ди ед.св.пазарите м/у ОПС и НОПЕ в рам.на деня	xxx	xxx
5.17.	Р-ди ед.св.пазарите м/у ОПС и НОПЕ в сегмент ден напред	xxx	xxx
5.18.	FSKAR платформа	xxx	xxx
5.19.	Такси от регионални групи - ЦДУ	xxx	xxx
5.20.	Услуги по определяне обхвата на пазарните зони	xxx	xxx
5.21.	Разходи за инфраструктурна услуга, във връзка с многостранно споразумение за комуникационните мрежи с ENTSO-E	xxx	xxx
5.22.	Пощенски разходи, телефони и абонаменти	xxx	xxx
5.23.	Абонаментно поддържане	xxx	xxx
5.24.	Въоръжена и противопожарна охрана	xxx	xxx
5.25.	Наеми	xxx	xxx
5.26.	Проверка на уреди	xxx	xxx
5.27.	Съдебни разходи	xxx	xxx
5.28.	Експертни и одиторски разходи	xxx	xxx
5.29.	Услуга водоподаване	xxx	xxx
5.30.	Вода, отопление и осветление	xxx	xxx
5.31.	Безплатна предпазна храна съгласно	xxx	xxx
5.32.	Охрана на труда	xxx	xxx
5.33.	Съгласуване на проекти	xxx	xxx
5.34.	Командировки	xxx	xxx
5.35.	Информационни услуги	xxx	xxx
5.36.	Други външни услуги	xxx	xxx
5.37.	Обучение и квалификация	xxx	xxx
5.38.	Научна дейност	xxx	xxx
5.39.	Делегации, съвещания и междунар. прояви	xxx	xxx
5.40.	Чл. внос и разходи за чужд. Организации / членство в ENTSO-E/	xxx	xxx
5.41.	Провизии	xxx	xxx
5.42.	Представителни цели	xxx	xxx
5.43.	Данъци удържани при източника съгл. ЗКПО	xxx	xxx
5.44.	Други разходи	xxx	xxx
5.45.	Разходи за стипендии	xxx	xxx
5.46.	Такси комитет по стандартизация	xxx	xxx
5.47.	Разх.за брак на материални запаси	xxx	xxx
5.48.	Разх.от неамортиз.част на бракувани ДМА	xxx	xxx
5.49.	Разх.за отписани вземания от продажби	xxx	xxx
5.50.	Р-ди за глоби и неустойки	xxx	xxx
5.51.	Междооператорско компенсиране на разходите при взаимно използване на преносните мрежи	xxx	xxx
6	Разходи, свързани с нерегулираната дейност	xxx	xxx

СПРАВКА №3
РЕГУЛАТОРНА БАЗА НА АКТИВИТЕ

№	ПОЗИЦИЯ	Балансова стойност към края на базисната година 31.12.2022 - хил.лв.
1	2	3
I.	Материални активи, пряко свързани с дейността по лицензията	xxx
1	Имоти, в т.ч.	xxx
1.1.	Земи	xxx
1.2.	Сгради	xxx
2	Машини, съоръжения и оборудване, в т.ч.	xxx
2.1.	Машини	xxx
2.2.	Съоръжения	xxx
2.3.	Оборудване	xxx
3	Транспортни средства	xxx
4	Други активи	xxx
5	Материални активи, свързани с нерегулираната дейност	xxx
II.	Нематериални активи - пряко свързани с дейността по лицензията	xxx
	Нематериални активи, свързани с нерегулираната дейност	xxx
III.	Безвъзмездно финансирани активи	xxx
IV.	Необходим оборотен капитал	xxx
V.	Регулаторна база на активите	xxx
	Възвръщаемост	xxx

СПРАВКА №4
КАПИТАЛОВА СТРУКТУРА И ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

№	ПОЗИЦИЯ	Мярка	Балансова стойност към края на базисната година
1	2	3	4
1	Собствен капитал	хил. лв.	xxx
2	Дял на собствения капитал	%	xxx
3	Норма на възвръщаемост на собствения капитал	%	xxx
4	Привлечен капитал в т.ч.	хил. лв.	0
	договори за финансов лизинг	хил. лв.	0
	кредит	хил. лв.	0
5	Дял на привлечения капитал	%	xxx
6	Средно претеглена норма на възвръщаемост на привлечения капитал	%	0,00%
7	Корпоративен данък върху печалбата по ЗКПО	%	10,00%
8	НОРМА НА ВЪЗВРЪЩАЕМОСТ	%	xxx

СПРАВКА № 5
Цена за достъп крайни потребители

№	ПОЗИЦИЯ	Мярка	Отчет базисна 2022 година	Прогноза 2023 г.
1	2	3	4	5
1	Разходи за студен резерв	хил.лв.		
2	Разходи за резерв за услуги	хил.лв.		
3	Първично регулиране	хил.лв.		
4	Вторично автоматично регулиране	хил.лв.		
5	Вторично ръчно регулиране на честотата и обменните мощности	хил.лв.		
6	УПР	хил.лв.	xxx	xxx
7	Възвръщаемост	хил.лв.		xxx
8	Необходимите годишни приходи		xxx	xxx
9	Сумарна консумирана почасова мощност	МВт*ч	xxx	xxx
	Цена за достъп	лв./МВтч	xxx	xxx

СПРАВКА № 5
Цена за достъп производители БЕЗ слънце и вятър

№	ПОЗИЦИЯ	Мярка	Отчет базисна 2022 година	Прогноза 2023 г.
1	2	3	4	5
1	Разходи за студен резерв	хил.лв.		
2	Разходи за резерв за услуги	хил.лв.	xxx	
3	Първично регулиране	хил.лв.		xxx
4	Вторично автоматично регулиране	хил.лв.		xxx
5	Вторично ръчно регулиране на честотата и обменните мощности	хил.лв.		xxx
6	УПР	хил.лв.	xxx	xxx
7	Възвръщаемост	хил.лв.		xxx
8	Необходимите годишни приходи		xxx	xxx
9	Сумарна консумирана почасова мощност	МВт*ч	xxx	xxx
	Цена за достъп	лв./МВтч	xxx	xxx

СПРАВКА № 5
Цена за достъп производители на ел.енергия от слънце и вятър

№	ПОЗИЦИЯ	Мярка	Отчет базисна 2022 година	Прогноза 2023 г.
1	2	3	4	5
1	Разходи за студен резерв	хил.лв.		
2	Разходи за резерв за услуги	хил.лв.	xxx	
	Разполагаемост за осигуряване на допълнителен резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности (включени само в цената за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия)	хил.лв.	xxx	xxx
3	Първично регулиране	хил.лв.		xxx
4	Вторично автоматично регулиране	хил.лв.		xxx
5	Вторично ръчно регулиране на честотата и обменните мощности	хил.лв.		xxx
6	УПР	хил.лв.	xxx	xxx
7	Възвръщаемост	хил.лв.		xxx
8	Необходим годишни приходи	хил.лв.	xxx	xxx
9	Сумарна консумирана почасова мощност	МВт*ч	xxx	xxx
	Цена за достъп	лв./МВтч	xxx	xxx